

דעות

חוות הדעת של פיקרסקי היא נקודת שפל. התמורה שווה את זה?

התראות במייל

דינה זילבר

2024 באוגוסט 24 • 20:00

Powered by **Trinity Audio**

האזינו לכתבה

1.0x

00:00

05:20

גדלתי בבית של רופאים, עם הידיעה שאין מקצוע נאצל ומשמעותי יותר מרפואה. זה האופן בו אבי, אמי, אחי, גיסתי ודודי — כולם רופאים — התייחסו ומתייחסים לתפקידם: בחרדת קודש. לדידם רפואה אינה מקצוע, אלא שליחות, דרך חיים. כי מה משמעותי ואנושי יותר מאשר לעזור לבני אדם בסבלם ולהציל חיים? לטפל, לרפא, להציל חיים — תמצית ההומניזם.

כשנחשפתי תקשורתית לעלילותיו של פרופ' אלון פיקרסקי, התביישתי ונעלבתי "בשם האב, האם והמקצוע". בתמצית: כירורג מנהל מחלקה, שניתח את ראש הממשלה ואת רעייתו ונהפך למקורב, נתן חוות דעת מוזמנת ותמוהה בענייניו של עציר שעבר אונס והתעללות בשדה תימן, לסניגור שמייצג את אחד החיילים החשודים בהתעללות.

במקריית מופלאה הוא גם מונה כעת כדירקטור בשכר ב"רפאל", בהליך לא תקין, מחוץ לנבחרת הדירקטורים, ובלי הניסיון העסקי, הטכנולוגי, האסטרטגי, הביטחוני והכלכלי הנדרש לחברה כה מורכבת. אני לא תמימה ולא טהרנית. בקילומטרז' המקצועי שעשיתי השלתי מעלי אשליות וראיתי דברים. אבל גם אחרי ששחיתי במשך חצי יובל שנים בצינורות מערכת הממשל הישראלית, וגם בלעתי מים, פרשת פיקרסקי היא אכזבה קשה.

פרופ' פיקרסקי צילום: מסך מתוך ערוץ היוטיוב של המרכז
הרפואי האוניברסיטאי הדסה

איך יכול להיות שהאיש הזה וההורים שלי חולקים אותו תואר: "רופא"?
ופרופ' פיקרסקי הוא לא "סתם" רופא — הוא פרופסור, מנהל
מחלקה. דמות שאמורה לסמל מנהיגות מקצועית, מצוינות, דוגמה
אישית. מחנך שמשמש מודל לחיקוי שעליו גדל הדור הבא של
המקצוע. ככה מתנהג מודל?

לאורך השנים הועשר מילון המושגים של הזירה הפוליטית בישראל.
כך למשל המונח "כלנתריזם" נוצר על שמו של רחמים כלנתר, חבר
סיעת המפד"ל במועצת העיר ירושלים בשנות ה-50. הוא העביר את
תמיכתו הפוליטית מהמפד"ל לראש העיר דאז גרשון אגרון, בניגוד
לעמדת סיעתו שפעלה כדי להדיח את אגרון מתפקידו. בתמורה מונה
כלנתר לסגן ראש העיר הממונה על ענייני דת ותברואה. הביטוי
"כלנתריזם" התקבע כמונח גנאי לתיאור העברת נאמנות פוליטית
בתמורה לטובת הנאה פוליטית.

מאז לאורך השנים זרמו בצינורות האינסטלציה של הקואליציות
השונות נחלי איתן של מכוניות וכיבודים והטבות ותפקידי שררה
ושגרירויות וקונסוליות ומשרדי שקר מיותרים שהוקמו רק כדי לשמר
חוליות מתנדנדות. נהפכנו קהים. אבל הזמן הזה, בו שפל רודף שפל,
מספק מילים חדשות ופנים ושמות חדשים לאוסף ההולך וגדל. כמו
ה"כלנתריזם" בשעתו, אולי "פיקרסקיות" תיצרב בזיכרון הקולקטיבי
כמושג בזמן הזה.

חוות הדעת שנתן פרופ' פיקרסקי התייחסה לאדם שלא נבדק על ידיו,
שהיה עצור בשדה תימן, שכנראה עבר אונס והתעללות באמצעות
החדרת חפצים מכוונת אלימה לפי הטבעת שלו. חוות הדעת ניתנה
בהסתמך על חומר כתוב שסיפק לו סניגורו של אחד החיילים
החשודים בפרשה. עולה ממנה שכנראה האיש עצמו הוא זה שהחדיר
לעצמו חפצים שגרמו לקרעים, לדימומים ולפגיעה במעיים.

מאחר שכל העצורים כנראה אזוקים בידיהם וברגליהם כל הזמן, ואינם
יכולים לנוע בחופשיות, חוות הדעת "לא מסתדרת" עם המציאות ולא

עם ההיגיון (איזו מוטיבציה תהיה לאדם לפגוע בעצמו באופן הזה). בקיצור — פיגול המתחפש לחוות דעת. וביותר מילים: סיפור של השלת יושרה מקצועית והמרתה בהתקרנפות.

בשנות ה-50 כלנתר, איש מפד"ל, "מכר" את נאמנותו תמורת ג'וב וכך נוצר המונח כלנתריזם. לא חשבתי שרופא ינהג בדרך דומה

לשבר האתי מתווסף גם טוויסט של השחתה לכאורה — תפקיד של דירקטור בשכר בחברת רפאל שיורד משמים (או אולי בכנף ציון). כי מה לכהן בבית קברות, ולהבדיל — מה לכירורג בדירקטוריון חברת תעשיות ביטחוניות, שעיסוקה הוא, בין היתר, יצוא נשק, חימוש מונחה מדויק ללוחמת אוויר־שטח, מערכות איסוף מודיעין חוזי, כטב"מ אוטונומי ועוד?

מבלי לזלזל בכישוריו והשכלתו של פרופ' פיקרסקי והתאמתו לתפקידים אחרים, לתפקיד הספציפי הזה אין לו שום קשר, ובו אין לו שום ערך, ודאי לא ערך מוסף, קרי "כישורים מיוחדים", כנדרש. גם לא ברור אם וכיצד התמודדו הגורמים בשרשרת המינוי עם הזיקה האישית שיש למתמנה לשר משרי הממשלה.

חוות הדעת של פרופ' פיקרסקי היא נקודת שפל מהדהדת ומעציבה. ארזים ואזובים, אלו ואלו מתביישים. ומה התמורה למכירת היושרה המקצועית, השלכת ההערכה הציבורית לפח, שרשרת הוויתורים על האתיקה, על השכל הישר, על הכבוד, על השם הטוב? השתכשכות בביצת מקורבי המשפחה השלטת, ותפקיד של דירקטור בשכר ברפאל. לקבל כל כך מעט בתמורה לווייתור על כל כך הרבה. ובמילותיו של חנוך לוין באחד משיריו: "תמורת מעט מאוד, אתן כל כך הרבה".

הכותבת כיהנה כמשנה ליועץ המשפטי לממשלה, וכיום היא עמיתה במרכז רובינשטיין לאתגרים חוקתיים באוניברסיטת רייכמן

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ